

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณีชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๗/๒๕๕๖

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายอดุลย์ วงษ์พานิช จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง เสนอ คำร้องลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และคำร้องแก้ไขเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ กรณี นายอดุลย์ วงษ์พานิช จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องแก้ไขเพิ่มเติมและเอกสารประกอบ ได้ความว่านายอดุลย์ วงษ์พานิช ผู้ถูกร้อง ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีในรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องจึงเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๖) และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบในกรณีเข้ารับตำแหน่ง ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๑ ต่อมา เมื่อนายกรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ มีผลให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐ (๔) ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ ต้องยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปี ภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕

ผู้ร้องได้ตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีฯ ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงได้มีหนังสือแจ้งให้ ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงถึงสามครั้ง หนังสือทั้งสามฉบับดังกล่าวมีกริยาของผู้ถูกร้องรับไว้แทนและนำเชื่อว่า ผู้ถูกร้องได้ทราบหนังสือดังกล่าวแล้ว แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นบัญชีฯ และชี้แจงข้อเท็จจริง กรณีพ้นจากตำแหน่ง

และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีแต่อย่างไร ผู้ร้องได้ประชุมและมีมติว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ ดังนี้

๑. ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า นายอดุลย์ วงษ์พานิช จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

๒. ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า นายอดุลย์ วงษ์พานิช ต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่ง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้วินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ และให้โอกาสผู้ถูกร้องโดยส่งสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบให้ผู้ถูกร้อง เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญเป็นหนังสือลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๖ สรุปใจความว่า ..... เนื่องด้วยปัจจุบันกระผมเปรียบเสมือนบุคคลล้มละลายทรัพย์สิน เงินทองปัจจุบันแทบไม่มีติดตัวทั้งครอบครัว เนื่องจากกระผมได้ประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในปี ๒๕๓๖ ก็เป็นไปด้วยดีจนกระทั่งในปี ๒๕๕๐ เกิดวิกฤตทางการเงินแบงก์ระงับการปล่อยสินเชื่อทางการเงิน ทำให้ธุรกิจของกระผมได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก จนถึงขั้นประกอบธุรกิจต่อไปไม่ได้..... ทำให้งานที่กำลังดำเนินการอยู่ต้องหยุดชะงัก เงินเดือนลูกจ้างก็ไม่มีจ่าย จำเป็นต้องขายเครื่องจักรเดิมของห้างฯ เพื่อเอาเงินมาหมุนในการดำเนินงานต่อให้แล้วเสร็จ และนำบางส่วนมาใช้หนี้สิน ซึ่งเป็นจำนวนมาก แต่ก็ไม่พอเพียงการดำเนินงานพบกับอุปสรรคมากมาย เพราะไม่มีเงินสดหมุนเวียน บรรดาร้านค้าวัสดุก่อสร้างก็ระงับการให้เครดิต ต้องกู้หนี้ยืมสินนำเงินมาดำเนินงานต่อ ซึ่งเสียดอกเบี้ยแพงมาก แต่ก็ยังไม่พอเพียงที่จะประคับประคองธุรกิจต่อไปได้..... ธุรกิจของกระผมขาดสภาพคล่องทางการเงินเป็นเวลานานเข้าก็จำเป็นต้องหยุดกิจการลง หนี้สินก็มีเป็นจำนวนมาก ดอกเบี้ยก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ภาษีก็ยังคงชำระต่อสรรพากรเป็นเงินจำนวน ๑,๕๘๔,๗๖๕.๓๖ บาท ในปี ๒๕๕๒ จนทำให้โดนคำสั่งอายัดทรัพย์สินจากจังหวัดสิงห์บุรีแต่กระผมก็ไม่เหลือทรัพย์สินใดๆ อยู่เลย มีแต่หนี้สินเป็นจำนวนมาก.....

ดังที่กล่าวมาข้างต้น กระผมไม่มีทรัพย์สินใดๆ เหลืออยู่เลย มีแต่หนี้สินกับญาติพี่น้องและคนสนิทกันเท่านั้น ซึ่งก็ได้ทำสัญญาหรือเอกสารใดๆ ไว้เป็นหลักฐาน เพราะมีความเชื่อใจกันว่ากระผมไม่เคยคิดโกงใคร กระผมหาเงินได้ กระผมต้องใช้หนี้เขาแน่นอน.....จึงกล่าวได้ว่ากระผมไม่มีทรัพย์สินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของกระผมเหลืออยู่เลย และหนี้สินก็ไม่ได้ทำสัญญาหรือเอกสารไว้เป็นหลักฐาน มีเพียง

หนี้ค้างชำระสรรพากร จึงไม่ทราบว่าจะกรอกรายการในแบบฟอร์มของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอย่างไร พยายามค้นหาเอกสารต่างๆ ว่ามีการทำเป็นเอกสารหลักฐานหรือไม่ก็ไม่พบเลย ซึ่งกระผมมีใจจึงไม่ยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แต่กระผมมีทราบว่าจะทำอย่างไรกรอกข้อความในแบบฟอร์มอย่างไร ทำไปกระผมกลัวว่าเป็นการปกปิดหรือเป็นการแจ้งเท็จต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมากกว่า ซึ่งกระผมไม่มีเจตนาให้เป็นเช่นนั้น และปัจจุบันกระผมก็เสมือนบุคคลล้มละลาย และกระผมคาดว่าสรรพากรคงจะยื่นฟ้องล้มละลายต่อกระผมเป็นแน่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและการดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญฯ แล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยชี้ขาดตามคำร้องมีว่า

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งและต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่เมื่อใด

ประเด็นที่หนึ่ง ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) ถึง (๔) .....

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) .....

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาโดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวและต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นกรณีสืบตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นกรณีสืบตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้ว ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี โดยเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๐ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ เป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๖) และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ (๕) จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ บัญญัติไว้ และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญกำหนด ปัญหาว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ หรือไม่ นั้น เห็นว่ากรณีตามคำร้อง ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งแล้วในวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๑ ภายในระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ จะต้องยื่นบัญชีฯ ภายในสามสิบวันนับจากวันที่พ้นจากตำแหน่ง คือ ต้องยื่นภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๔ และในกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีจะต้องยื่นบัญชีดังกล่าวอีกครั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี คือ ต้องยื่นภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ การที่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีฯ เมื่อเข้ารับตำแหน่งแสดงว่าผู้ถูกร้องย่อมทราบว่าจะต้องยื่นบัญชีฯ ดังกล่าวอีกครั้ง

เมื่อพ้นจากตำแหน่งและเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วหนึ่งปี รวม ๓ ครั้ง แต่ผู้ถูกร้องกลับไม่ยื่นทั้งกรณี พ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งไปยังผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงกรณีดังกล่าว ถึง ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือ สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช. ๐๐๐๖/๖๔๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช. ๐๐๐๖/๑๕๒๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ และครั้งที่ ๓ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช. ๐๐๐๖/๑๐๒๕ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๕ โดยหนังสือทั้งสามฉบับมีนางบุษบา วงษ์พานิช ภริยาของผู้ถูกร้อง เป็นผู้รับไว้แทน แต่ผู้ถูกร้องก็มีได้ยื่นบัญชีหรือชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลแต่อย่างใด และจากคำชี้แจง แก่ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องทราบที่อยู่แล้วว่า มีหน้าที่ต้อง ยื่นบัญชีฯ ดังกล่าว แต่ไม่ยื่นบัญชีกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยอ้างว่าไม่ทราบว่า จะกรอกแบบรายการอย่างไร เนื่องจากไม่มีหลักฐานหรือเอกสารเกี่ยวกับหนี้สิน และไม่มีทรัพย์สินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของตน ข้ออ้างดังกล่าวของผู้ถูกร้องไม่อาจยกขึ้นกล่าวอ้างเพื่อ ปฏิเสธหน้าที่ต้องยื่นบัญชีตามกฎหมายต่อผู้ร้องได้ และผู้ร้องเคยมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงและ แสดงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ ถึงสามฉบับด้วยกัน ถือได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับทราบแล้ว แต่ผู้ถูกร้องก็เพิกเฉย ไม่ได้แสดงหรือชี้แจงเหตุผลต่อผู้ร้อง แต่อย่างใด พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องดังกล่าวฟังได้ว่าผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณี พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีต่อผู้ร้อง ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑๔ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายปรีชา เถลิมนวิชย์ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระภูกัน นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโซ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ นายอมร รักษาสัตย์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน คือ นายจุมพล ณ สงขลา วินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองในขณะที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ จึงให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งและต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลา ห้าปีนับแต่เมื่อใด

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง การที่ผู้ถูกร้องเข้ารับตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๐ และ

พ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ การเริ่มนับระยะเวลาการต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมือง จะนับเมื่อใดนั้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑๓ คน คือ นายกระมล
ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายปรีชา เถลิมาวิชัย นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระภู
นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาล นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ
สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง เห็นว่า ผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองที่พ้นจากตำแหน่งก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ให้
พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุจงใจไม่ยื่นบัญชีฯ การให้พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองจึงไม่สามารถใช้บังคับได้อีก
เนื่องจากผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ดังนั้นวันที่พ้นจากตำแหน่ง คือวันที่พ้นจากตำแหน่ง
ตามความเป็นจริงและผู้ถูกร้องได้พ้นจากตำแหน่งตามความเป็นจริงไปเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕
ผู้ถูกร้องจึงต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน คือ นายอมร รักษาสัตย์ เห็นว่า ผู้ถูกร้องต้องห้ามมิให้
ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ อันเป็นวันครบกำหนด
ต้องยื่นบัญชีฯ ครั้งสุดท้าย และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก ๑ คน คือ นายจุมพล ณ สงขลา เห็นว่า
เมื่อวินิจฉัยให้ยกคำร้องแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นนี้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายอดุลย์ วงษ์พานิช ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่น
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง
มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ
เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งประจำสำนัก
เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

นายปรีชา เถลิมาวิชัย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ